

**PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
PRZEDSZKOLE NR 3 SPECJALNE
W ZAMOŚCIU**

Rok szkolny 2020/2021

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY W ZAMOŚCIU

PODSTAWA PRAWNA

Program wychowawczo-profilaktyczny powstał w oparciu o:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Art. 48,53,54,70,72.
1. Konwencję o Prawach Dziecka Art. 3, 19 i 33.
2. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych.
3. Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z dn. 28.08.2015 r. poz. 1249).
6. Statut SOSW.
7. Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
8. Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii.
9. Ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
10. Narodowy Program Zdrowia.
11. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

PROFIL ABSOLWENTA PRZEDSZKOLA

Dziecko na miarę swoich możliwości:

- samodzielnie wykonuje podstawowe czynności samoobsługowe w zakresie ubierania się i rozbierania oraz spożywania posiłku;
- samodzielnie wykonuje podstawowe czynności higieniczne w zakresie mycia i wycierania rąk, mycia zębów, korzystania z toalety;
- aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych;
- rozpoznaje podstawowe emocje (smutny, wesoły, zdenerwowany, przestraszony);
- odczuwa/ zna/ swoją przynależność do rodziny, grupy przedszkolnej, grupy chłopców i dziewczynek;
- używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania i pożegnania;
- potrafi zgodnie bawić się i współdziałać w grupie rówieśniczej, stosując się do obowiązujących reguł i zasad;
- komunikuje się z otoczeniem w sposób werbalny lub za pomocą alternatywnych sposobów komunikacji;
- nie zaśmieca środowiska, segreguje śmieci;
- właściwie zachowuje się podczas szkolnych uroczystości o charakterze patriotycznym;
- bezpiecznie bawi się i unika zagrożeń.

CELE WYCHOWANIA

Wszystkie oddziaływania wychowawcze Przedszkola Nr 3 Specjalnego ukierunkowane są na wsparcie całościowego rozwoju dziecka.

Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania-uczenia się, co umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzeniu doświadczeń.

Cele szczegółowe:

1. Wdrażanie do samodzielności podczas czynności samoobsługowych (ubieranie i rozbieranie się, mycie i wycieranie rąk, mycie zębów).
2. Kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie i higieniczny tryb życia.
3. Rozwijanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie.
4. Przygotowanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi.
5. Rozwój komunikacji-uczenie sposobów komunikacji i porozumiewania się.
6. Budzenie zainteresowań środowiskiem przyrodniczym podczas wyjść i wycieczek.
7. Nauka bezpiecznej zabawy w przedszkolu i poza nim.

OBSZAR: ZDROWIE - EDUKACJA ZDROWOTNA

TREŚCI	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	CZAS REALIZACJI
<p>PROPAGOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE CHOROBY CYWILIZACYJNYM</p> <p>1. Promowanie zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej oraz przeciwdziałanie problemom zdrowotnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nadwaga i otyłość, ➤ wady postawy, ➤ próchnica. 	<p>Edukacja dzieci, kształtowanie prawidłowych nawyków, zachęcanie do aktywności fizycznej w formach dostosowanych do możliwości psychofizycznych uczniów.</p>	<p>Zajęcia dydaktyczne.</p> <p>Tworzenie sytuacji prowadzącej do zwiększenia aktywności fizycznej dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie zajęć ruchowych, gier i zabaw w sali i na świeżym powietrzu, • nauka jazdy na rowerze, • organizowanie jak najczęściej spacerów i wyjść na tereny zielone Ośrodka <p>Tworzenie sytuacji zachęcających do zdrowego odżywiania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie dzieci z zasadami zdrowego żywienia, • wspólne przygotowywanie zdrowych posiłków - zajęcia praktyczne. <p>Przeciwdziałanie nadwadze i otyłości, wadom postawy oraz profilaktyka jamy ustnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział dzieci w spotkaniach z pielęgniarką, • organizowanie spacerów, zabaw ruchowych, gimnastyki, • kształtowanie nawyku utrzymywania prawidłowej postawy ciała podczas, posiłku, zajęć i zabawy 	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia ruchowe, zabawy przy muzyce, gimnastyka – codziennie, • spacer, zabawy na świeżym powietrzu – codziennie, • kształtowanie nawyku utrzymywania prawidłowej postawy ciała – codziennie, • codzienne czynności higieniczne: mycie i dezynfekowanie rąk • codzienne treningi samodzielnego jedzenia, rozszerzanie menu dzieci o zdrowe produkty,

		<ul style="list-style-type: none"> organizowanie spotkań ze stomatologiem, udział w przeglądach stomatologicznych, 		<ul style="list-style-type: none"> spotkanie ze stomatologiem – 2 razy w roku, zajęcia tematyczne – wg planu dydaktycznego
<p>KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI DBANIA O ZDROWIE I HIGIENICZNY TRYB ŻYCIA</p> <p>1. Kształtowanie nawyków higieny osobistej. 2. Doskonalenie umiejętności wyboru odzieży adekwatnie do pogody i sytuacji. 3. Kształtowanie nawyku dbania o porządek w swoim otoczeniu.</p>	<p>Edukacja dzieci, rozwijanie i utrwalanie właściwych nawyków.</p> <p>Edukacja dzieci na temat zagrożenia i przeciwdziałania Covid 19</p>	<p>Zajęcia dydaktyczne.</p> <p>Tworzenie sytuacji sprzyjających rozwijania umiejętności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przestrzegania podstawowych zasad higieny (codzienne mycie i dezynfekowanie rąk, korzystanie z toalety), zachowanie dystansu społecznego dobierania stroju do pogody i sytuacji, sprzątania zabawek po zabawie (codzienne porządkowanie sali – odkładanie zabawek na miejsce). 	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<ul style="list-style-type: none"> codzienne czynności samoobsługowe i higieniczne, porządkowanie sali po zakończeniu zabawy, zajęcia tematyczne zgodnie z planem dydaktycznym
<p>KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH</p> <p>1. Rozwijanie potrzeby dbania o środowisko naturalne.</p>	<p>Edukacja dzieci, kształtowanie prawidłowych nawyków.</p>	<p>Zajęcia tematyczne, udział dzieci w akcjach i konkursach o charakterze ekologicznym.</p> <p>Organizacja spacerów, prowadzenie obserwacji przyrodniczych.</p>	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<ul style="list-style-type: none"> wg planu dydaktycznego przedszkola

2. Rozwijanie potrzeby spędzania czasu na świeżym powietrzu. 3. Ukazywanie związku człowieka z przyrodą.		Zajęcia dydaktyczne - zapoznanie dzieci ze środowiskiem przyrodniczym roślin i zwierząt.		
---	--	--	--	--

OBSZAR: RELACJE –KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH

TREŚCI	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	CZAS REALIZACJI
KOMUNIKACJA 1. Rozwijanie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej, wdrażanie do korzystania z alternatywnych metod komunikacji.	Rozwijanie umiejętności skutecznego porozumiewania się w formie dostosowanej do możliwości psychofizycznych dzieci.	Wspomaganie rozwoju mowy poprzez: <ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie alternatywnych metod komunikacji-pcs, gesty Makaton, nauka reagowania na polecenia, ćwiczenia w zakresie bogacenia słownika w zakresie mowy czynnej i biernej (zajęcia tematyczne), zabawy usprawniające aparat mowy. 	Nauczyciele przedszkola Specjaliści AAC Logopeda	<ul style="list-style-type: none"> wg planu dydaktycznego przedszkola, codzienne sytuacje sprzyjające rozwijaniu komunikacji
FUNKCJONOWANIE W GRUPIE RÓWIEŚNICZEJ 1.Kształtowanie poczucia przynależności do grupy. 2.Wdrażanie do nawiązywania prawidłowych relacji koleżeńskich i współdziałania w grupie.	Integracja grupy.	Uroczystości przedszkolne organizowane w grupach z zachowaniem dystansu społecznego i higieny: Urodziny dzieci, Dzień Chłopaka, Bal karnawałowy, Dzień Dziecka. Zajęcia i zabawy z rówieśnikami. Opracowanie kodeksu zachowań - nauka przestrzegania zasad panujących w przedszkolu.	Nauczyciele przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> wg planu dydaktycznego przedszkola, codzienne sytuacje sprzyjające nawiązywaniu właściwych relacji w grupie rówieśniczej, opracowanie kodeksu

				zachowań – wrzesień 2020r.
FUNKCJONOWANIE W RODZINIE 1. Ukazywanie roli rodziny w życiu człowieka. 2. Prawa rodziny, w której występuje niepełnosprawność.	Zajęcia tematyczne: Czym zajmuje się moja mama i tata – ich obowiązki domowe.	Zajęcia dydaktyczne o tematyce „Moja Rodzina” - oglądanie rodzinnych albumów, ilustracji - pogadanki na temat rodziny (Rodziców, rodzeństwa, dziadków) - oglądanie filmów edukacyjnych bajek	Wychowawcy grup, nauczyciele przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia tematyczne wg planu dydaktycznego przedszkola,
FUNKCJONOWANIE W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ 1. Poznanie środowiska lokalnego- grupy przyjaznych osób.	Poznanie dzieci z zamojskich przedszkoli.	Organizowanie spotkań on –line z dziećmi z innych przedszkoli, zaprezentowanie swoich umiejętności.	Nauczyciele przedszkola	Cztery razy w roku szkolnym, spotkanie zgodnie z porą roku (jesień, zima, wiosna, lato)
	Poznanie różnych zawodów i miejsc pracy.	Organizowanie wyjść on line do miejsc pracy różnych ludzi w ramach realizacji programu: „Poznajemy ciekawe zawody” (wirtualna wizyta z wykorzystaniem internetu).	Nauczyciele przedszkola	Zajęcia tematyczne – zgodnie z planem dydaktycznym, 5 razy w roku szkolnym 2020/2021.
	Promocja Ośrodka w społeczności lokalnej.	Organizacja konkursów plastycznych o różnym zasięgu. Przygotowanie dzieci do udziału w konkursach plastycznych o zasięgu miejskim i ogólnopolskim	Nauczyciele przedszkola we współpracy z rodzicami dzieci.	grudzień 2020r., kwiecień 2021r.

<p>ROZWÓJ SAMODZIELNOŚCI W ZAKRESIE ZASPOKAJANIA PODSTAWOWYCH POTRZEB</p> <p>1. Wdrażanie do samodzielności podczas czynności samoobsługowych. 2. Nauka nawyków higienicznych i estetyki podczas samodzielnego spożywania posiłków.</p>	<p>Edukacja dzieci, kształtowanie prawidłowych nawyków w zakresie czynności samoobsługowych.</p>	<p>Codziennie ćwiczenia podczas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystania z toalety, • spożywania posiłków, • ubierania i rozbierania się, • czynności higienicznych (częste mycie i dezynfekcja rąk) • spożywania posiłków (nauka samodzielnego i estetycznego jedzenia). 	<p>Nauczyciele przedszkola we współpracy z rodzicami dzieci</p>	<p>codzienne treningi zgodnie z ramowym planem dnia</p>
--	--	---	---	---

OBSZAR: KULTURA - WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ

TREŚCI	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	CZAS REALIZACJI
<p>KSZTAŁTOWANIE OSOBOWOŚCI DZIECKA</p> <p>1. Kształtowanie kultury osobistej. 2. Kształtowanie systemu wartości.</p>	<p>Treningi umiejętności społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauka zwrotów grzecznościowych „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”, „do widzenia”, „dzień dobry”, • ukazywanie postaw moralnie pożądanych 	<p>Zajęcia dydaktyczne, zabawy swobodne dzieci. Codzienne używanie zwrotów grzecznościowych podczas pobytu w przedszkolu.</p> <p>Głośne czytanie dzieciom książeczek podczas zajęć.</p>	<p>Nauczyciele przedszkola,</p>	<p>wg planu dydaktycznego przedszkola, codzienne czytanie i oglądanie książek podczas zajęć, i odpoczynku</p>

<p>3. Prawa osób niepełnosprawnych. 4. Mam prawo do ... przeciwdziałanie dyskryminacji. 5. Rozwijanie czytelnictwa.</p>	<p>– np. koleżeństwo, wzajemna pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauka dokonywania właściwych wyborów, np. kolegi do wspólnej zabawy, formy swobodnej aktywności oraz rozróżniania dobra od zła • wdrażanie dzieci do słuchania czytanych bajek, historyjek. 			
<p>ROZWIJANIE SAMODZIELNOŚCI I ZAINTERESOWAŃ ZAWODOWYCH</p> <p>1. Dążenie do osiągnięcia maksymalnej samodzielności i zaradności w dorosłym życiu. 2. Poznanie znaczenia pracy w życiu człowieka.</p>	<p>Wdrażanie do samodzielności w życiu codziennym</p>	<p>Zajęcia dydaktyczne, codzienne czynności rozwijające samodzielność. - zabawy tematyczne - bajki i filmy edukacyjne - wyjścia i wycieczki on-line</p>	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<p>wg planu dydaktycznego przedszkola, codzienne czynności samoobsługowe</p>
<p>KSZTAŁTOWANIE SZACUNKU DO WŁASNEGO PAŃSTWA</p> <p>1. Poznanie symboli narodowych i kształtowanie</p>	<p>Prezentacja symboli narodowych, utrwalanie podstawowych informacji o Polsce.</p>	<p>- zajęcia dydaktyczne, - udział w konkursach plastycznych o tematyce patriotycznej</p>	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<p>listopad 2020r., maj 2021r.</p>

umiejętności właściwego zachowania wobec nich				
---	--	--	--	--

OBSZAR: BEZPIECZEŃSTWO - PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH (PROBLEMOWYCH)

TREŚCI	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	CZAS REALIZACJI
<p>UTRWALANIE ZASAD BEZPIECZEŃSTWA</p> <p>1. Zapobieganie niebezpiecznym sytuacjom w przedszkolu i poza nim. 2. Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się Covid 19</p>	<p>Eliminowanie i zapobieganie niebezpiecznym sytuacjom w przedszkolu i poza nim.</p> <p>Edukacja dzieci na temat zagrożenia Covid 19</p>	<p>Zajęcia tematyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauka bezpiecznego poruszania się podczas spacerów • wdrażanie do bezpiecznego korzystania ze środków transportu (bus szkolny), • zapoznanie dzieci z zagrożeniami płynącymi ze świata ludzi, roślin i zwierząt, • nauka bezpiecznej zabawy w przedszkolu i poza nim, • udział w próbnej ewakuacji • przestrzeganie zasad bhp (częste mycie i dezynfekcja rąk, dystans społeczny) 	<p>Nauczyciele przedszkola, rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola</p>	<p>-próbną ewakuacją, przestrzeganie zasad bhp – codziennie -spotkanie z rodzicami w celu przekazania informacji na temat cyberprzemocy oraz przeciwdziałaniu Covid 19</p>
<p>PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI,</p>	<p>Eliminowanie agresji i przemocy rówieśniczej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja zachowań dzieci podczas zajęć i 	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<p>zajęcia tematyczne wg planu dydaktycznego</p>

<p>PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ</p> <p>1. Nauka radzenia sobie z przemocą rówieśniczą w przedszkolu i poza nim.</p>	<p>Opracowanie kodeksu zachowań w formie obrazkowej.</p>	<p>zabaw, natychmiastowe reagowanie na przejawy agresji, przemocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosowanie kodeksu zachowań 		<p>przedszkola, codzienne obserwacje zachowań dzieci i natychmiastowe reagowanie na przejawy agresji, opracowanie kodeksu – wrzesień 2020r.</p>
<p>PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM</p> <p>1. Rozwijanie zainteresowań, uzdolnień wychowanków. 2. Propagowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 3. Podnoszenie świadomości dzieci oraz rodziców na temat zagrożenia ze strony nowych substancji psychoaktywnych (NSP)</p>	<p>Profilaktyka uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udział dzieci w konkursach plastycznych. • Udział dzieci w uroczystościach przedszkolnych. • Codzienne spacer, gry i zabawy ruchowe na terenach zielonych. • Zabawy na placu zabaw. • Nauka jazdy na rowerze. • Zabawy na terenach zielonych, (spacer) 	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<p>Zajęcia tematyczne wg planu dydaktycznego przedszkola</p>
<p>BEZPIECZEŃSTWO W INTERNECIE</p>	<p>Uwrażliwianie dzieci na niebezpieczeństwo płynące z nieodpowiedniego korzystania z komputera i Internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia tematyczne – rozmowy z dziećmi na temat zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu bez nadzoru dorosłych (dbanie o dobór odpowiednich treści i 	<p>Nauczyciele przedszkola</p>	<p>wg planu dydaktycznego przedszkola</p>

		<p>wyznaczenie czasu korzystania z komputera).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uświadamianie rodziców na temat niebezpieczeństw płynących z korzystania z internetu przez dzieci bez nadzoru. 		
--	--	---	--	--

OBSZAR: ZINTEGROWANE DZIAŁANIA NAUCZYCIELI ORAZ WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

TREŚCI	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
PARTNERSTWO RODZICÓW I PRZEDSZKOŁA W ZAKRESIE WYCHOWANIA I EDUKACJI	Rozpoznawanie oczekiwań rodziców dotyczących funkcjonowania przedszkola, inspirowanie do zgłaszania inicjatyw.	rozmowy, ankiety	wychowawcy grup, psycholog, pedagog	wrzesień 2020 cały rok szkolny
	Zapoznanie rodziców z działalnością statutową przedszkola, podstawowymi dokumentami, przepisami prawa oświatowego, planowanymi działaniami	zebrania z dyrektorem, wychowawcą, informacje na stronie internetowej, tablicy ogłoszeń	dyrektorzy, wychowawcy grup, psycholog, pedagog	wrzesień 2020, na bieżąco wg potrzeb

Przekazywanie informacji o postępach i trudnościach dziecka, ustalanie sposobów ich przezwycięzania.	rozmowy indywidualne, udział w spotkaniach zespołów dokonujących wielospecjalistycznej oceny dziecka	wychowawcy grup, psycholog, pedagog	na bieżąco wrzesień 2020r. styczeń 2021r. czerwiec 2021r.
Doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców.	szkolenia i warsztaty online	psycholog, pedagog, chętni nauczyciele	
Inspirowanie rodziców do aktywnego włączania się w życie przedszkola: - włączanie rodziców jako ekspertów w działania edukacyjne i wychowawcze	wybory rady rodziców , zebrania z rodzicami, wykonywanie przydzielonych zadań,	wychowawcy grup, zespoły nauczycieli, psycholog, pedagog	wg planu pracy przedszkola,

BADANIE EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU

W ewaluacji programu uwzględnia się opinię dzieci, rodziców i nauczycieli.

Ocena efektywności dokonana zostanie na podstawie analizy ankiet skierowanych do rodziców i nauczycieli, obserwacji prowadzonych przez nauczycieli oraz analizy dokumentacji: dzienniki zajęć, arkusze obserwacji dzieci

Opracowała: Izabela Szponar, Katarzyna Ciupa, Marta Danieluk

BIBLIOGRAFIA

1. Gaś Z.B. Badanie zapotrzebowania na profilaktykę w szkole. Poradnik dla szkolnych liderów profilaktyki. MENiS, Warszawa 2004;
1. Gaś Z. B. Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja. MENiS, Warszawa 2003;

2. Kamińska – Buśko B. (red). Zapobieganie uzależnieniom uczniów. CMPPP MEN Warszawa 1997;
3. Ostaszewski K. Nowe definicje poziomów profilaktyki. Remedium Nr 7-8 2005;
4. Szymańska J. (red) Profilaktyka w szkole. Poradnik dla nauczycieli. CMPPP MEN, Warszawa 2005;
5. K. Słupek, Dyscyplina w klasie. Poradnik pedagogiczny, wyd. Rubikon, Kraków 2010.

Literatura dla rodziców:

1. Kevin Steede, 10 błędów popełnianych przez dobrych rodziców, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007.
2. M. Załusińska, W. Malinowski, Trening umiejętności wychowawczych. Dla rodziców i specjalistów, wyd. P.G, Sopot 2016.
3. P. C. Kendall, Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Techniki terapeutyczne dla profesjonalistów i rodziców, Sopot 2015.
4. L. A. Reddy, Rozwijanie umiejętności społecznych dziecka, wyd. PWN, W-wa 2015.
5. Kołakowski, A. Pisula, Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna, Sopot 2009/2011.

Program wychowawczo – profilaktyczny Przedszkola Nr 3 Specjalnego został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 25.09.2020 r.